



AGENDA 2030

Kako međunarodne organizacije i države oblikuju živote građana?

○ tkako je nastao, čovek se udruživao u zajednice i sisteme kako bi lakše preživio. Da bi opstala, svaka zajednica je zahtevala nekakvo uređenje i uspostavljanje pravila i procedura. Nekada su, na primer, običaji bili ti koji su društvenu anarhiju pretvarali u hijerarhiju. Danas državu i društvo uređuje vlast u ime građana putem javnih politika.

Šta su uopšte javne politike? Iako ne postoji jedinstvena i opštepriznata definicija, ipak možemo navesti nekoliko primera. Jedna definicija kaže da su javne politike aktivnosti vlasti koje nastaju kao odgovor na društvene probleme, dok je društveni problem stanje koje je neprihvatljivo za javnost, koja stoga traži intervenciju, promenu datog stanja i rešenje.¹ Pored toga, državna institucija koja je nadležna za kreiranje javnih politika u Srbiji – Republički sekretarijat za javne politike – navodi da su javne politike pravac delovanja Vlade u cilju postizanja ekonomskih i društvenih ciljeva.² Naša definicija glasi ovako: javne politike su, na nivou jedne nacionalne države, sredstvo preko kojeg Vlada uređuje društveni život u najrazličitijim oblastima, kao što su privreda, zdravstvo, obrazovanje, zaštita životne sredine, poljoprivreda i tako dalje. U praksi se s javnim politikama najčešće susrećemo kroz zakone, strategije, programe i slična dokumenta na nacionalnom nivou, kao i kroz njihovu primenu.

1 Michael E. Kraft, Scott R. Furlong (2004). *Public Policy – Politics, Analysis and Alternatives*. CQ Press: Washington DC. Strana 4.

2 <https://rsjp.gov.rs/sr/o-nama/>

Kada govorimo o javnim politikama, važno je da razumemo da se osnovni značaj učešća građana u procesima njihove izrade i usvajanja ogleda u tome da se odluke koje vlast donosi putem javnih politika direktno tiču građana. Učešće, odnosno participacija građana, podrazumeva različite aktivnosti kojima se građani uključuju u proces donošenja odluka od javnog značaja i tako neposredno utiču na kvalitet svog i života svojih sugrađana, u okviru uže ili šire društvene zajednice u kojoj žive. Participacija može da uključuje forme u kojima građani imaju aktivnu ulogu, na primer, kada građani kroz razne oblike udruživanja i inicijativa ulaze u direktnu interakciju s predstavnicima vlasti. O pasivnim oblicima participacije može da se govori kada građani samo prisustvuju sastancima ili prezentacijama kako bi se informisali i bliže upoznali s konkretnim odlukama ili programima. Učešće građana dobija svoj puni oblik i efekat kada se građani okupe kako bi se informisali i razgovarali o problemima svoje zajednice, da bi zatim, kao rezultat toga, ponudili predstavnicima vlasti potencijalna rešenja, a potom učestvovali u sprovođenju ponuđenih rešenja.³

Mogućnost da građani aktivno učestvuju u procesu donošenja odluka i na taj način utiču na kvalitet svog života ostaje samo slovo na papiru ukoliko nisu na pravi način informisani o različitim prilikama za participaciju. U svakom demokratskom društvu je bitno da građani razumeju kako vlast izrađuje politiku, kako nudi optimalna rešenja kojima se otvaraju određene mogućnosti izbora za građane i, konačno, kako mere napredak, odnosno učinak određene javne politike.⁴

Javni život se, međutim, ne reguliše samo u okviru jedne države, već postoje i međunarodne organizacije koje usmeravaju delovanje nacionalnih država koje su njihove članice. Ipak, iako se u okviru međunarodnih organizacija donose različite vrste odluka, one najčešće nisu pravno obavezujuće, već samo predstavljaju neku vrstu preporuke za vlade država članica ili, u slučaju Milenijumske deklaracije i Agende 2030, globalni okvir razvoja koji treba da posluži kao vodilja nacionalnim državama prilikom planiranja.

Jedna od najvažnijih i najpoznatijih međunarodnih organizacija jesu Ujedinjene nacije. Osnovane su 1945. godine, nakon završetka Drugog svetskog rata, i trenutno okupljaju 193 države. Ujedinjene nacije su u Srbiji prisutne preko tri decenije, a od demokratskih promena 2000. godine aktivno saraduju s Vladom Republike Srbije. Tim Ujedinjenih nacija u Srbiji, na čijem je čelu stalna koordinatorka Ujedinjenih nacija, potpisao je s Vladom Republike Srbije *Okvir za saradnju Ujedinjenih nacija za održivi razvoj sa Republikom Srbijom 2021–2025*. Ovaj sporazum trasirao je saradnju i strateške prioritete u petogodišnjem periodu.⁵ Kao punopravna članica Ujedinjenih

3 <https://web.archive.org/web/20190808081823/http://arhiva.emins.org/uploads/useruploads/knjige/Promocija-dobrih-praksi-Ucesce-gradjana-u-lokalnom-budzetiranju-WEB.pdf>

4 Snežana Đorđević (2009). *Analize javnih politika*. Čigoja štampa. Srbija: Beograd. Strana 13.

5 <https://serbia.un.org/sr/about/about-the-un>

nacija, Srbija aktivno učestvuje u radu ove organizacije, kao i u donošenju najvažnijih dokumenata, među kojima je bila i Agenda 2030.

DODATNI MATERIJAL ZA UČENJE:

[O javnim politikama](#)

[O Ujedinjenim nacijama](#)

[Srbija u Ujedinjenim nacijama](#)

Nova vizija sveta za novi milenijum – Milenijumska deklaracija

Pre 22 godine, u susret novom veku i novom milenijumu, Ujedinjene nacije usvojile su jedan globalni dokument pokušavajući da definišu fundamentalne vrednosti na kojima treba da počivaju međunarodni odnosi u 21. veku. Naime, u septembru 2000. godine, šefovi država i vlada 189 zemalja okupili su se u sedištu Ujedinjenih nacija u Njujorku i usvojili Milenijumsku deklaraciju (za koju kažemo da je prethodnica Agende 2030). Deklaracijom je, na osnovu vrednosti kao što su sloboda, jednakost, solidarnost, tolerancija, poštovanje prirode i podela odgovornosti, definisano osam ciljeva za razvoj čitavog sveta u narednih 15 godina, odnosno do 2015. godine. Milenijumski ciljevi razvoja su bili sledeći:

1. iskorenjivanje krajnjeg siromaštva i gladi;
2. unapređenje rodne ravnopravnosti i poboljšanje položaja žena;
3. ostvarivanje univerzalnog osnovnog obrazovanja;
4. smanjenje smrtnosti dece;
5. poboljšanje materinske zdravstvene zaštite;
6. borba protiv HIV-a/side, tuberkuloze i drugih bolesti;
7. zaštita i unapređenje životne sredine;
8. razvijanje globalnih partnerskih odnosa u cilju razvoja.

Fokus ovog dokumenta bio je na državama u razvoju, kojima je pomoć bila najpotrebnija. Posvećenost zemljama u razvoju uočljiva je i u uvodnom delu Deklaracije, gde se navodi da je glavni izazov s kojim se svet suočavao na početku novog milenijuma bilo osiguranje da globalizacija postane prilika za unapređenje kvaliteta života, a ne nesavladivi izazov za građane širom sveta. U istom delu Deklaracije navodi se da se zemlje u razvoju i zemlje u tranziciji suočavaju s posebnim poteškoćama u svom odgovoru na izazove koje nosi globalizacija.⁶ Stoga globalizacija može biti potpuno primenljiva i pravična samo uz velike i trajne napore na stvaranju zajedničke budućnosti, zasnovane na opštoj humanosti u svojoj raznolikosti. Ti napori moraju da uključe,

⁶ Kao što su, na primer, visoka stopa nezaposlenosti, recesija i slično.

na globalnom nivou, politiku i mere koje odgovaraju potrebama zemalja u razvoju i privredama u tranziciji, a koje se formulišu i sprovode uz njihovo aktivno učešće.⁷

Nakon isteka 15 godina, na koliko je doneta Milenijumska deklaracija, postignuti su značajni rezultati na globalnom nivou. Tako je, na primer, rekordan broj dece upisan u škole, smanjena je stopa smrtnosti dece i majki na porođaju, broj umrlih od HIV-a u Africi opao je za 1/3 i tako dalje. Indikatori za praćenje sprovođenja milenijumskih ciljeva razvoja jasno mere i ukazuju na domete Milenijumske deklaracije. Ti indikatori su pokazali da je siromaštvo smanjeno, odnosno da se smanjio broj ljudi na planeti koji živi s manje od 1,25 dolara na dan. Tom trendu najviše je doprineo ekonomski razvoj Indije i Kine, dok je u Africi izostalo poboljšanje materijalnih uslova za najugroženije. Napredak je ostvaren i kada su u pitanju drugi milenijumski ciljevi, ali nijedan nije u potpunosti ispunjen. Milenijumska deklaracija je podigla svest o važnim aspektima razvoja koji nadilaze ekonomski rast i mobilisala pojedine vlade da posvete više pažnje socijalnom blagostanju, zdravlju ljudi i životnoj sredini. Iako je urađeno dosta, održivi razvoj i blagostanje ljudi ostali su rezervisani za manji deo čovečanstva, dok je globalna nejednakost porasla tokom tih 15 godina.⁸ Pored toga, brojni problemi su ostali nerešeni jer uopšte nisu bili obuhvaćeni Deklaracijom, a u međuvremenu su nastali i mnogi novi izazovi za čovečanstvo. Pokazalo se da je novi strateški okvir potreban svim zemljama sveta, a ne samo zemljama u razvoju. Postalo je jasno da se ekonomski napredak, blagostanje ljudi i očuvanje životne sredine ubuduće moraju uskladiti kako bi se ostvario održivi razvoj za sve. Iz potrebe da definišu novi strateški okvir, koji će se odnositi na sve države sveta i sve ljude na planeti, lideri zemalja članica Ujedinjenih nacija pristupili su izradi sveobuhvatnog dokumenta koji će sadržati mnogo veći broj ciljeva i potciljeva te pokušati adekvatnije da odgovori na sve kompleksnije izazove današnjice. Taj dokument su nazvali „Transformacija našeg sveta: Agenda za održivi razvoj do 2030. godine“.

DODATNI MATERIJAL ZA UČENJE:

[Milenijumska deklaracija Ujedinjenih nacija](#)

[Izveštaj o realizaciji Milenijumske deklaracije i milenijumskih ciljeva za period 2000–2015. godine](#)

[Origin story of Millennium Development Goals](#)

[United Nations: Millennium Development Goals](#)

7 https://www.rodnaravnopravnost.rs/attachments/013_Milenijumska%20deklaracija%20UN.pdf

8 https://www.bos.rs/ekz/vesti/134/7846/agenda-2030_-kako-uciniti-svet-boljim-mestom-za-zivot.html

Transformacija našeg sveta: Agenda 2030 za održivi razvoj

Održivi razvoj je model razvoja društva (bez obzira na to da li se posmatra globalno i važi za sve države na svetu ili lokalno, na nivou neke mikro zajednice kao što je grad ili opština) koji podrazumeva ekonomski napredak koji ne ugrožava životnu sredinu i koji podstiče jednakost među ljudima, uzima u obzir jednakost polova, radna prava, zdravlje i blagostanje ljudi i tako dalje. Na primer, održivi razvoj ne dozvoljava ostvarivanje ekonomske koristi ako će ona uticati na zagađenje vazduha ili vodenih tokova, odnosno bilo kog segmenta životne sredine. Ili, recimo, ako neka kompanija želi održivo da posluje, ona treba da vodi računa o poštovanju radnih prava i transparentnom upravljanju.⁹

Kada je istekla Milenijumska deklaracija, bio je potreban novi dokument na globalnom nivou koji će odrediti globalni pravac razvoja i definisati kako želimo da svet izgleda u narednih 15 godina, odnosno do 2030. godine. Tako je, na osnovu naučenih lekcija od svoje prethodnice, Milenijumske deklaracije, nastala nova strategija za održivi razvoj – Agenda za održivi razvoj do 2030. godine. Agenda 2030 dugo je i pažljivo pripremana kroz sveobuhvatan konsultativni proces o ključnim razvojnim prioritetima za period 2015–2030. godine koji se zvao *Svet kakav želim*. U procesu je učestvovalo preko 250.000 građana širom sveta, a među državama koje su učestvovala bila je i Srbija. U svrhu što celovitijeg sagledavanja problemā i potreba, u konsultacijama su učestvovala različite grupe stanovništva, među kojima su bili i nezaposleni, radnici, sindikati, novinari, mladi, osobe s invaliditetom, stariji, žene, Romi, osobe koje žive u udaljenim seoskim sredinama, LGBT lica, raseljena lica i tako dalje.¹⁰

Ključna razlika između Milenijumske deklaracije i Agende 2030 ogleda se u tome što je prva bila usmerena na zemlje u razvoju i imala je manji broj ciljeva, samo osam, dok se potonja odnosi na sve zemlje sveta i sadrži čak 17 ciljeva održivog razvoja. Osnovna odlika Agende 2030 je inkluzivnost, koja se ogleda u činjenici da strategija obuhvata sve države, zajednice i pojedince, te ističe da su svi podjednako važni na putu dostizanja održivog razvoja. Tako je nastao jedan od krovnih principa Agende 2030, poznatiji kao *Leave No One Behind*, odnosno, *ne izostaviti nikoga iz razvoja*. Taj princip u praksi znači da je neophodno da uključimo sve relevantne i zainteresovane strane u procese donošenja odluka i sprovođenje ciljeva održivog razvoja.

Agenda 2030 sastoji se od 17 ciljeva održivog razvoja, koji su podeljeni u tri ključne dimenzije: ekonomsku, socijalnu i dimenziju zaštite životne sredine. Važno je napome-

9 <https://www.mingl.rs/rubrike/bos-za-mlade/501/2021/06/05/zivotna-sredina-i-odrzivi-razvoj---pojmovi-koje-ne-razumemo.html>

10 <https://rsjp.gov.rs/wp-content/uploads/Srbija-i-Agenda-2030-novembar-2017.-lat.pdf>

nuti da je suština održivog razvoja u tome da su svi ciljevi međuzavisni i podjednako važni, te da jedan cilj nije moguće u potpunosti ostvariti bez ostvarivanja ostalih ciljeva.



Slika 1. Ciljevi održivog razvoja (izvor: <https://sdg.indikatori.rs/>)

Svaki cilj održivog razvoja posvećen je jednom opštem globalnom izazovu i podeljen je na više potciljeva kojima se preciznije postavljaju dometi radi rešavanja problema. Na primer, cilj održivog razvoja broj 6: *Čista voda i sanitarni uslovi*, sadrži osam potciljeva, koji se, između ostalog, odnose na obezbeđivanje pristupa pijaćoj vodi, sanitarnim i higijenskim uslovima za sve, efikasno korišćenje vode, smanjenje zagađenja vode, očuvanje prirodnih staništa vezanih za vodu i drugo. Agenda 2030 sadrži ukupno 169 potciljeva.

Kako bi se omogućilo praćenje napretka u ostvarivanju postavljenih ciljeva održivog razvoja, razvijeni su i indikatori, odnosno pokazatelji napretka. Agenda 2030 sadrži ukupno 247 indikatora, a svaki potcilj ima najmanje jedan indikator. Na primer, ako posmatramo potcilj koji se odnosi na pijaću vodu (potcilj 6.1: *Do 2030. postići univerzalan i jednak pristup bezbednoj i priušljivoj pijaćoj vodi za sve*), napredak u ovoj oblasti na nivou države možemo meriti pomoću pokazatelja koji će nam reći koji procenat stanovništva Srbije koristi pijaću vodu iz sistema kojima se bezbedno

upravlja (pokazatelj 6.1.1: Udeo stanovništva koje koristi pijaću vodu iz sistema kojima se bezbedno upravlja).

Izveštavanje o sprovođenju Agende je važno da bi se utvrdila uspešnost u njenom ostvarivanju i nivo dostizanja ciljeva održivog razvoja. U tu svrhu, države podnose Ujedinjenim nacijama izveštaje o sprovođenju Agende 2030 na nacionalnom nivou, ali to izveštavanje nije obavezno. Neke države ipak izrađuju dobrovoljne nacionalne izveštaje (engl. *Voluntary national reports* – VNR). Prvi Dobrovoljni nacionalni izveštaj Republike Srbije o sprovođenju Agende 2030 za održivi razvoj¹¹ naša zemlja je predstavila zajedno s još 47 država na konferenciji u sedištu UN u Njujorku 2019. godine. Dokument navodi faktore koji su pozitivno uticali na ispunjenje ciljeva održivog razvoja, ali identifikuje i izazove i poteškoće koje otežavaju dostizanje ciljeva i ostvarivanje napretka.

DODATNA LITERATURA:

[O ciljevima održivog razvoja](#)

[Platforma za opšt društveni dijalog „Održivi razvoj za sve“](#)

[Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development](#)

[Agenda 2030: kako učiniti svet boljim mestom za život](#)

11 <https://www.mdpp.gov.rs/doc/DNI-2019.pdf>

Agenda 2030 i Srbija

Republika Srbija je, uz druge države, doprinela kreiranju Agende 2030 i razvojnih prioriteta učešćem u nacionalnoj kampanji *Srbija kakvu želim*, koja je bila deo globalne kampanje pod nazivom *Svet kakav želim*. Građani Srbije su, kroz brojne ankete, posebno istakli potrebu za beskonfliktnim društvom, vladavinom prava, tolerancijom i solidarnošću i na taj način naročito doprineli formulisanju cilja održivog razvoja broj 16: *Promovisati miroljubiva i inkluzivna društva za održivi razvoj, obezbediti pristup pravdi za sve i izgraditi delotvorne, odgovorne i inkluzivne institucije na svim nivoima.*¹²

Kao potpisnica Agende 2030 i država članica Ujedinjenih nacija, Srbija se obavezala na sprovođenje ovog strateški važnog dokumenta. Međutim, ni skoro sedam godina otkako je Agenda 2030 stupila na snagu nije načinila ni osnovne korake u tom pravcu. Početni korak ka sprovođenju Agende predstavlja nacionalizacija ciljeva održivog razvoja, odnosno određivanje prioriteta za Srbiju od datih 17 ciljeva održivog razvoja, u skladu s nacionalnim kontekstom. Nacionalne prioritete potrebno je odrediti kroz konsultacije s velikim brojem predstavnika različitih zainteresovanih strana kao što su, na primer, mladi, nezaposleni, osobe s invaliditetom, Romi, žene i tako dalje. Tako određeni prioriteti treba da se nađu u nacionalnom Planu razvoja, koji Srbija još nije usvojila.

Naredni korak ka sprovođenju Agende 2030 i dostizanju njenih ciljeva je njihova lokalizacija. Taj proces obuhvata određivanje prioriteta na nivou jednog grada ili opštine i njihovu integraciju u lokalni plan razvoja i ostala dokumenta javnih politika na lokalnom nivou. Agenda 2030 postavila je proces lokalizacije ciljeva kao jedan od imperativa jer je procenjeno da se 65% svih ciljeva može ostvariti samo na nivou jedinica lokalne samouprave.¹³ U slučaju Srbije, na prvi pogled se čini da je situacija znatno bolja kada se radi o lokalizaciji Agende 2030 i njenih ciljeva nego kada je u pitanju određivanje prioriteta na nacionalnom nivou. U prilog tome govori činjenica da je nemali broj jedinica lokalnih samouprava u Srbiji doneo svoje lokalne planove razvoja kojima se ciljevi održivog razvoja „spuštaju“ na lokalni nivo, za razliku od nacionalnog Plana razvoja, koji i dalje nije usvojen. Kvalitetni lokalni planovi razvoja, međutim, nikako se ne mogu donositi bez nacionalnog Plana razvoja, koji treba da predstavlja planski okvir za sve gradove i opštine u Srbiji.

Kada je u pitanju institucionalni okvir za sprovođenje Agende 2030, Srbija je 2015. godine formirala Međuresornu radnu grupu, čiji je zadatak bio da usmerava i prati sprovođenje Agende, da koordinira aktivnosti svih ministarstava, predlaže usvajanja krovnih nacionalnih dokumenata koji su važni za održivi razvoj i izveštava Ujedinjene

12 <https://rsjp.gov.rs/wp-content/uploads/Srbija-i-Agenda-2030-novembar-2017.-lat.pdf>

13 <http://skgo.org/storage/app/media/uploaded-files/Prirucnik%20-%20Agenda%202030%20u%20mojoj%20opstini.pdf>

nacije o postignutim rezultatima. Nažalost, ovo telo je prestalo da postoji 2020. godine. Do danas, Srbija nije formirala novu Međuresornu radnu grupu koja je neophodna kako bi postojao koordinisan rad na dostizanju ciljeva održivog razvoja. Pored toga, 2017. godine je nastala Fokus grupa Narodne skupštine za razvoj kontrolnih mehanizama i nadzor COR. Uloga Fokus grupe se odnosi na nadzor i podršku sprovođenju Agende 2030 u Srbiji, kontrolu rada pomenute Međuresorne radne grupe, usvajanje zakona koji imaju veze s primenom Agende 2030, obezbeđivanje dodatnih sredstava za dostizanje COR u postupku usvajanja Zakona o budžetu, kao i jačanje svesti o značaju Agende 2030 među narodnim poslanicima.¹⁴ Informacije sa sajta Narodne skupštine govore da se ova grupa poslednji put sastala u januaru 2021. godine. Republički sekretarijat za javne politike jedna je od važnih institucija kada je u pitanju sprovođenje Agende 2030. Njegova najvažnija uloga je integrisanje Agende 2030 i njenih ciljeva u nacionalni sistem javnih politika, koji je uspostavljen Zakonom o planskom sistemu.¹⁵ Republički zavod za statistiku na nivou države Srbije prikuplja podatke i izveštava javnost o postizanju napretka u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja. Pored navedenih, do sada su postojale još neke izdvojene funkcije u Vladi i ministarstvima koje su se odnosile na Agendu 2030, kao što je funkcija specijalnog savetnika premijerke za Agendu 2030 u okviru Kabineta premijerke ili funkcija specijalnog savetnika za održivi razvoj u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog. Informacije o nadležnostima pomenutih funkcija savetnika za održivi razvoj nisu javno dostupne.

Na temi Agende 2030 i ciljeva održivog razvoja aktivno radi i nevladin sektor. Jedan od nezaobilaznih partnera u procesu sprovođenja Agende (posebno njene lokalizacije) jeste Stalna konferencija gradova i opština, koja zastupa interese lokalnih samouprava i podržava njihov razvoj. Pored toga, i brojne organizacije civilnog društva koje se bave različitim aspektima i dimenzijama održivog razvoja (ekonomskom, socijalnom ili dimenzijom zaštite životne sredine) uključene su u aktivnosti na sprovođenju Agende 2030. Jedan od primera udruženog delovanja organizacija civilnog društva na temu Agende 2030 jeste Platforma za opštedruštveni dijalog, „Održivi razvoj za sve“.

Generalni je zaključak, međutim, da Srbija ne poseduje neophodna planska dokumenta i potrebne institucionalne kapacitete kako na nacionalnom tako i na lokalnom nivou. Neophodan je strateški i institucionalni okvir kako bi Srbija bila u stanju da napreduje u integrisanju ciljeva održivog razvoja u najvažnija planska i dokumenta javnih politika, ali i u sprovođenju Agende 2030 i njenih ciljeva, kao i merenju napretka i izveštavanju o njemu. Zbog toga što državne institucije nisu jasno uspostavile sistem, napori i uticaj civilnog sektora u ovoj oblasti, nažalost, ostaju ograničeni.

14 [https://www.bos.rs/ekz/uploaded/Srbija%202030%20-%20Upravlja%20i%20Srbija%20svojim%20\(odr%C5%BEivim\)%20razvojem.pdf](https://www.bos.rs/ekz/uploaded/Srbija%202030%20-%20Upravlja%20i%20Srbija%20svojim%20(odr%C5%BEivim)%20razvojem.pdf)

15 <https://www.paragraf.rs/propisi/zakon-o-planskom-sistemu-republike-srbije.html>

DODATNI MATERIJAL ZA UČENJE:

Srbija i Agenda 2030

Upravlja li Srbija svojim (održivim) razvojem?

Dobrovoljni nacionalni izveštaj Republike Srbije o
sprovođenju Agende za održivi razvoj 2030

Izveštaj o napretku u ostvarivanju ciljeva održivog
razvoja do 2030. godine u Republici Srbiji

Izveštaj „Srbija 2030: razvojni prioriteti – izveštaj nedržavnog sektora”



ODRŽIVI RAZVOJ ZA SVE



Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Sprovedeno od strane:



Ova publikacija je proizvedena u okviru Platforme „Održivi razvoj za sve“, koju podržavaju vlade Švajcarske i Nemačke, a implementira Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH. Za više informacija pišite na imejl adresu info@sdgs4all.rs.